
Triprsti djetlić (*Picoides tridactylus*) na Zvijezdi

Three-tood Woodpecker (*Picoides tridactylus*) on Zvijezda: One female Three-tood Woodpecker (*Picoides tridactylus*) observed on 4th September 2005 on three of dead Norway Spruce *Picea abies* on the Zvijezda Mountain, east of town Vareš (UTM BP99, central Bosnia).

Većinu 4. 9. 2005. godine proveo sam tražeći sa Ilhanom Dervovićem pećinu ispod brda Dragoljub na Zvijezdi planini (centralna Bosna). Na kraju smo pronašli neku manju pećinu sa više međusobno povezanih kratkih hodnika za koju nismo baš sigurni da je to baš ona koju tražimo. Ali viđenje crvendača *Erithacus rubecula* i mrke sjenice *Parus lugubris* dok smo se odmarali nedaleko od ulaza bilo je dovoljna nagrada. Tim prije, što je Ilhan uspio napraviti nekoliko lijepih kadrova crvendača.

Popodne smo se popeli na vrh Zvijezde (1349 m n. m.) koji je upropašten brojnim zemunicama iz posljednjeg rata. Jednako kao i šuma, jer je za izgradnju fortifikacija korišteno drvo iz neposredne blizine. Spuštajući se sa vrha prema planinarskom domu na Mekuši, otprilike na pola puta, začulo se brzo lupanje djetlića. Kako je drvo na kome se nalazio bilo okrenuto spram sunca, to sam mogao vidjeti samo obris. A za mene kao početnika to je ipak malo. Moje šuškanje sa dvogledom i priručnikom ga je uplašilo i on je odletio. Malo sam sačekao nadajući se da će se ponovo pojaviti. U tom čekanju čuo sam zvuk iza leđa koji me naveo na pomisao da ću možda vidjeti neku životinju. Možda i zbog toga, što smo tog jutra u šumi vidjeli tri srne zajedno, što je za bosanske šume postala prava rijetkost. Novi zvuk, koji je potom došao odozgo upozorio me je na troprstog djetlića *Picoides tridactylus*. Zvuk koji je pravio dolazio je od otkidanja dijelova suhe kore kljunom, zakretanjem glave. Bio mi je okrenut leđima tako da su se jasno uočavala crna krila, vrlo izražena bočna ispruganost kao i vrlo pravilno isprugana leđa. Uz crno bijele pruge na glavi nije bilo nikakve sumnje da se radi o ženki podvrste *alpinus* /kako ga pokazuju moji terenski priručnici [Heinzel, H., Fitter, R. & Parslow, J. (1999): Ptice Hrvatske i Evrope : sa sjevernom Afrikom i Srednjim Istokom. – Hrvatsko ornitološko društvo, Zagreb i Singer, D. (2004): Kateri ptič je to? : Ptiči Evrope. – Narava, Kranj].

Samo mjesto gdje sam vidio troprstog djetlića je jedna rijetka šuma smrče *Picea abies*, nastala intenzivnom sječom za potrebe izgradnje vojnih zaklona. Veći broj stabala je potpuno suh i obje ptice su bile na suhim stablima. Nadmorska visina ovog mjesta je oko 1270 m n.m. Planinu Zvijezdu kao stanište troprstog djetlića navodi S. Obratil prema bilješkama Reiserera [Obratil, S. (1977): Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine, VI dio. – Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine u Sarajevu, Prirodne nauke, Nova serija, XVI: 203-223], posebno na str. 222., nazivajući ga tukavica troprsta.

Jasminko Mulaomerović
B. Zenuni 6, 71000 Sarajevo